

Dansk Etnomedicinsk Selskab 2013

Christine Bomholt, Caspar Sutton & Christian Nørregaard

STATUSARTIKEL

Dansk Etnomedicinsk Selskab

Årets væsentligste aktivitet var kurset: Sygdomsaccept, eksistentielle kriser hos unge og kronikere i almen praksis. Kurset bestod af to dele. Et todageskursus, på Vesterbro i København, hvor vi med sociolog, filosof, læge og præst gik i dybden omkring eksistential »lykke«, livstilfredshed, sygdomsaccept, også hos vore sværest ramte smertepatienter såvel som hos de mere kroniske patienter og hos unge i livskriser. Hvordan kommer patienten videre igennem krise og sygdom? Hvilke redskaber er der for patient og for læge til at navigere i det eksistentielle rum?

Anden del var besøg i Bhutan. Her ses verden anderledes. International konkurrence baseret på bruttonationalprodukt, produktivitet, lave lønninger etc. er ikke en del af den nationale selvforståelse. Vægten lægges på national lykke: at så mange som muligt skal opleve balance og ro i livet.

Bhutan har et bruttonationalt lykkeindeks (Gross National Happiness ofte forkortet GNH), som på baggrund af dybdegående interview med et bredt udsnit af landets befolkning skal tage temperaturen på egenopfattelse af livssituation, og disse interviewresultater udgør sammen med en række relative statusindikatorer udgangspunkt for national lykkestatus.

Det er her vigtigt at forstå lykkebegrebet, set ud fra en Bhutanvinkel. Lykke ses ikke i snæver vestlig forstand, hvor lykke er et individuelt ansvar og ofte bundet op på, om man som individ lykkes i materiel forstand, men som et samfundsmæssigt ansvar om at bringe individer, der ikke er »lykkelige«, hen hvor de opfatter egensituationen som i balance med både selvet og naturen.

Vurderingen af lykke i Bhutan tager sit udgangspunkt i ni domæner: psykisk velvære, tidsforbrug, lokalområdets vitalitet, kulturel diversitet, økologisk balance, levestandard, helbred, uddannelse og god regeringsførelse. Indenfor hvert af disse domæner er en række underspørgsmål, som placerer individet i forhold til en skala, hvor »happy« er øverste trin; 41% af landets befolkning vurderes som »happy«.

Tankegangen virkede integreret i den lokale kultur. Såvel fysisk som psykisk sundhed var tydeligt og bevidst tænkt ind i GNH og har utvivlsomt været medvirkende til en markant forbedring af den generelle sundhedstilstand i landet. Tilsyneladende et godt eksempel på en bredt tænkt politik, der inden for sundhedsområdet har været vellykket.

Tankevækkende i lyset af hvor uenige vi er i Danmark om, hvordan den tilsvarende politik skal føres.

KORRESPONDANCE: Christian Nørregaard, Ambulatoriet, Psykiatrisk Center Nordsjælland, Dyrehavevej 48, 3400 Hillerød. E-mail christian.noerregaard@regionh.dk

INTERESSEKONFLIKTER: Forfatterens ICMJE-formularer er tilgængelige sammen med artiklen på Ugeskriftet.dk

SUPPLERENDE LITTERATUR

www.grossnationalhappiness.com

Annual Health Bulletin 2012. Toward generating quality health information. Thimphu: Ministry of Health, Royal Government of Bhutan, 2012.

la Cour P. Sundhed, kriser og stress. I: Katzenelson B, Karpatschof B. Klassisk og moderne psykologisk teori.

2. udg. København: Hans Reitzel Forlag, 2011:656-76.

Olsen JB. Det menneskelige, essens, eksistens, fortælling. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, 2008.

Dr Tablal fra hospitalet i Paro, Bhutan underviser danske læger.